

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje visą rugpjūtį I a. erdvėse veiks paroda rašytojos Liūnės Janušytės 116-ajam gimtadieniui paminėti.

Tikrasis Liūnės Janušytės (1909–1965) vardas – Liucija, ji kūrė feljtonus, humoreskas, apysakas, bendradarbiavo su teatralais: rašė pjeses vaikams, libretus operetėms, komedijas mėgėjų teatrams. Be to, buvo vertėja, žurnalistė. Savo kūrybą periodikoje publikavo Marso, Žemaičiokės, Gagrio, Ytės, Tetos Liūnės ir kitais slapyvardžiais. Beje, tai pirmoji Lietuvos moteris satyrikė, o jos kūrybos yra išversta į bulgarų, estų, latvių, lenkų, rusų kalbas.

Už tai, kad išjuokė valdžią feljtonų rinkiniuose „Ant ko ir pasirašau“ bei „Važiuojam!“, L. Janušytė buvo pašalinta iš Lietuvos rašytojų draugijos ir Žurnalistų sąjungos. O satyrinis romanas „Korektūros klaida“ apie XX a. pr. bohemišką Paryžių ir pačios autorės gyvenimą ten buvo pradėtas aptarinėti dar prieš jam pasirodant – sklido kalbos apie santykius su juodaodžiu vaikinu.

Nors talentą rašyti turėjo ir mokėjo taikliai šaržuoti savo laikmečio aktualijas, Janušytė nė vienoje redakcijoje neužsibūdavo ilgiau – jai buvo įdomesnis gyvenimas. Viena iš intriguojančių biografijos detalių – [1949](#) m. pradžioje įvykusi santuoka su režisieriumi J. Miltiniu (beje, trukusi tik dieną).

Bohemiškos sielos feministė Janušytė garsėjo kaip emancipuota ateistė: ji nesitaikstė su jai primetamo deramo elgesio kanonais ir laužė visus prieškarinio moters standartus, įžūliai stengdamasi viską daryti lygiai su vyrais. Kaip teigė literatūrologė Solveiga Daugirdaitė, „L. Janušytė niekuomet nevaidino ir nekėlė skandalų specialiai: tiesiog ji taip įsivaizdavo emancipaciją. Tai juk buvo sąmoningas sprendimas – nekurti šeimos, neauginti vaikų, nevaidinti skaistulės. Ji daug ką darė taip, kad visuomenei tai negalėjo patikti. L. Janušytė tikrai kliuvo. Ji prieštaravo visai valstybės ideologijai tokiu savo elgesiu ir laikysena“. Bohemiškas gyvenimas vėliau atsiliepė sveikatai, bet papirosai ir stiprūs gėrimai iki gyvenimo pabaigos liko kiekvienos dienos ritualas.

